

Obsah

Předmluva	VII
Seznam použitých zkratk	IX

Část I. Výklad problematiky zajištění závazků v České republice

Kapitola 1. Zástavní právo jako zajišťovací instrument

I. Úvodem	3
II. Z historie	7
III. Nejvýznamnější právní normy obsahující současnou úpravu zástavního práva	12
1. Občanský zákoník	12
2. Obchodní zákoník	17
3. Zákon o cenných papírech	18
4. Zákoník práce	19
5. Zákon o správě daní a poplatků	20
6. Celní zákon	20
7. Občanský soudní řád	20
8. Zákon o veřejných dražbách	21
9. Zákon o konkurzu a vyrovnání	22
10. Zákon o vlastnictví bytů	23
11. Zákon o ochranných známkách	24
12. Letecký zákon	24
13. Zákon o námořní plavbě	25
14. Zákon o zápisech vlastnických a jiných práv k nemovitostem a Katastrální zákon	25
15. Notářský řád	25
IV. Základní charakteristika, subjekty, funkce a způsoby zřízení zástavního práva	26
1. Zástavní právo jako právo věcné	26
2. Subjekty zástavního práva	29
2.1. Zástavní věřitel a zástavní dlužník	29
2.2. Obligační dlužník	29
2.3. Zástavce	29
2.4. Obligační dlužník a zástavní dlužník	31
2.5. Osoba mající právo hospodaření k zastavované věci, jež je v majetku státu, jako zástavce	32

Obsah

3. Vztah zástavního práva k dlužnickému závazku . . .	33
3.1. Pohledávka jako předpoklad vzniku zástavního práva	33
3.2. Zástavní pohledávky	34
3.3. Změny v obsahu závazků zajištěných zástavním právem	35
3.4. Subsidiarita zástavního práva	37
3.5. Akcesorita zástavního práva	38
3.6. Promlčení zástavního práva	40
4. Funkce zástavního práva	41
4.1. Zajišťovací a uhrazovací funkce	41
4.2. Doložka o propadnutí zástavy	42
5. Vznik zástavního práva obecně	43
5.1. Základní předpoklady vzniku (titul zástavního práva)	43
5.2. Modus zástavního práva	47
5.3. Zástavní právo a hypoteční zástavní list	49
6. Předmět zástav	50
6.1. Hodnoty k zastavení	50
6.2. Součást zástavy a příslušenství	51
6.3. Majetkové hodnoty nepodléhající výkonu rozhodnutí	52
6.4. Obchodní podíl na s. r. o.	53
7. Zánik zástavního práva	53
7.1. Zánik zajištěné pohledávky	53
7.2. Zánik zástavy	54
7.3. Složení ceny zastavené věci zástavním dlužníkem nebo zástavcem	55
7.4. Vzdání se zástavního práva zástavním věřitelem	56
7.5. Uplynutí doby, na kterou bylo zástavní právo zřízeno	56
7.6. Písemná smlouva mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem nebo zástavcem	56
7.7. Další případy zániku zástavního práva výslovně neuvezené v občanském zákoníku	57
V. Rozdělení zástavních práv do skupin	57
1. Rozdělení podle způsobu vzniku	57
1.1. Zástavní práva podle způsobu vzniku	57
1.2. Pořadí zástavních práv	58

Obsah

1.3. Zástavní práva vznikající na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu	59
1.4. Zákonná zástavní práva	61
2. Zástavní právo k věcem movitým	63
2.1. Definice věcí movitých	63
2.2. Vznik zástavního práva	64
2.3. Fyzické předání zastavené movité věci	65
2.4. Vyznačení ve zvláštní listině	66
2.5. Viditelné označení na zástavě	68
3. Zástavní právo k věcem nemovitým	69
3.1. Definice věcí nemovitých	69
3.2. Pozemky a stavby	70
3.3. Pozemky	71
3.4. Stavby	74
3.5. Byty a nebytové prostory	77
3.6. Vznik zástavního práva k nemovitostem	79
3.7. Katastr nemovitostí	84
3.8. Zánik zástavních práv k nemovitostem	92
4. Zástavní právo k pohledávkám	92
4.1. Pohledávka jako předmět zástavy	92
4.2. Vznik zástavního práva k pohledávkám	93
4.3. Povinnosti poddlužníka	95
4.4. Věc jako předmět plnění pohledávky	96
4.5. Bonita zastavené pohledávky	96
4.6. Zánik zástavního práva k pohledávce	97
5. Zástavní právo k peněžním prostředkům	97
5.1. Vznik pohledávky na výplatu peněz	98
5.2. Zřízení zástavního práva	98
5.3. Realizace zástavního práva	99
6. Zástavní právo k ochranné známce	100
6.1. Právní úprava	100
6.2. Ochranná známka jako zástava	101
6.3. Obsah zástavní smlouvy	101
6.4. Zánik zástavního práva	102
7. Zástavní právo k obchodnímu podílu	102
7.1. Otázka zřízení zástavního práva	102
7.2. Obchodní podíl jako předmět zástavy	103
8. Zástavní právo k cenným papírům	104
8.1. Úprava zastavení cenných papírů	104
8.2. Zánik zástavního práva	107

VI. Realizace zástavního práva	108
1. Soudní způsob realizace zástavního práva	112
2. Uspokojení ze zástavy veřejnou dražbou	124
3. Realizace zástavního práva k obchodnímu podílu .	131
4. Realizace zástavního práva k cennému papíru	132
5. Realizace zástavního práva k podniku	133
6. Realizace zástavního práva k celním zástavám ...	133
7. Uspokojování zástav v konkurzu	133

Kapitola 2. Převod práva jako zajišťovací instrument

I. Pojem a právní úprava zajišťovacího převodu práva .	137
II. Zajišťovací převod práva v české právní praxi	141
III. Vznik zajišťovacího převodu práva, včetně formálních náležitostí	143
1. Identita v osobě převodce práva a dlužníka ze zajišťovaného závazku	143
2. Požadavky formy	146
3. Náležitosti smluvního obsahu	147
IV. Smluvní úprava obsahu právního vztahu	155
1. Práva a povinnosti smluvních stran před splatností zajišťované pohledávky	155
2. Práva a povinnosti smluvních stran po splatnosti zajišťované pohledávky	157
V. Realizace zajišťovacího převodu práva	158
1. Přímý prodej věci, resp. převod práva	159
2. Prodej předmětu zajištění ve veřejné dražbě	160
3. Aktuální problémy spojené se soudním uspokojením a exekucí	162
VI. Daňové problémy zajišťovacího převodu práva	164
VII. Zajišťovací převod práva v konkurzním řízení	167

Kapitola 3. Postoupení pohledávky jako zajišťovací instrument

I. Pojem a právní úprava zajišťovacího postoupení pohledávky	168
II. Zajištění závazku postoupením pohledávky v právní praxi	171
III. Vznik zajišťovacího postoupení pohledávky	173
IV. Náležitosti smluvního obsahu	176
1. Podstatné náležitosti smlouvy	177

Obsah

V. Vnější a vnitřní aspekty obsahu právního vztahu založeného zajišťovacím postoupením pohledávky . . .	182
1. Vnější aspekty právního vztahu	183
2. Vnitřní aspekty právního vztahu	187
VI. Realizace zajišťovacího postoupení pohledávky	191
1. Jednotlivé způsoby realizace	193
2. Jednotlivé způsoby soudního výkonu rozhodnutí na peněžítá plnění	199
3. Soudní exekutor	205
4. Prodej pohledávky	207
VII. Daňové problémy zajišťovacího postoupení pohledávky	209
VIII. Zajišťovací postoupení pohledávky v konkurzním řízení	211

Kapitola 4. Ručení

I. Pojem a právní úprava ručení	213
1. Pojem ručení, historický vývoj	213
2. Prameny právní úpravy	215
3. Směnečné rukojemství	216
II. Ručení dle občanského zákoníku	216
1. Obecná charakteristika	216
2. Akcesorita ručení	218
3. Subsidiarita ručení, výzva věřitele	219
4. Zánik ručení	220
5. Informační povinnost věřitele	221
6. Oprávnění ručitele	222
7. Soudní vymáhání	224
III. Ručení dle obchodního zákoníku	226
1. Obecná charakteristika, rozdíly oproti občanskému zákoníku	226
2. Vznik ručení	227
3. Akcesorita ručení	229
4. Subsidiarita ručení	231
5. Zákonné ručení obecně	232
6. Ručení společníků v. o. s.	233
7. Ručení společníků komanditní společnosti	235
8. Další případy zákonného ručení	236
9. Právní postavení věřitele a ručitele	237
10. Více ručitelů	240

Obsah

11. Postoupení zajištěné pohledávky	240
12. Zánik ručení	241
13. Zvláštní případy ručení	242
14. Konkurzní řízení	243
15. Daňové a účetní aspekty	245
16. Závěr	247

Kapitola 5. Bankovní záruka

I. Pojem	247
II. Ekonomický význam	248
III. Právní úprava	250
IV. Zajištění nepeněžité pohledávky	251
V. Záruka další banky	252
VI. Plnění banky	253
VII. Pohledávka banky za dlužníkem, vzájemná smlouva	254
VIII. Neoprávněné přijetí plnění	255
IX. Soudní vymáhání bankovní záruky	255
X. Zánik bankovní záruky, vztah k ručení	256
XI. Zvláštní případy bankovní záruky	256
XII. Zajišťovací institut v konkurzním řízení	257
XIII. Daňové a účetní aspekty	258
XIV. Závěr	258

Kapitola 6. Dokumentární akreditiv

I. Pojem a původ dokumentárního akreditivu	259
II. Funkce akreditivu	260
III. Prameny	260
IV. Právní vztahy mezi stranami	262
1. Právní vztah mezi příkazcem a oprávněným	262
2. Smlouva o otevření akreditivu	263
2.1. Strany akreditivní smlouvy a zapojení dalších bank	263
2.2. Právní povaha a forma	264
2.3. Druhy akreditivů	264
3. Obsah smlouvy o akreditivu	268
3.1. Určení plnění	268
3.2. Označení oprávněného	268
3.3. Doba platnosti akreditivu, náložní lhůta a lhůta pro odeslání dokumentů	269

Obsah

3.4. Údaje o dodávaném zboží	269
3.5. Dodací podmínky a způsoby přepravy	270
4. Právní vztah mezi bankou a oprávněným	270
4.1. Otevření akreditivu	270
4.2. Zapojení další banky	271
4.3. Využití akreditivu	272

Kapitola 7. Směnka

I. Pojem směnky	274
II. Prameny	274
III. Popis institutu	275
1. Směnka a poukázka	275
2. Akceptace směnky	275
3. Převod směnky (indosament)	276
4. Podstatné náležitosti směnky	276
5. Abstraktnost směnky	277
IV. Zaplacení směnky	277
1. Postih a protest	277
2. Směnečné řízení	278
V. Druhy a forma směnky	278

Kapitola 8. Výhrada vlastnictví

I. Význam	279
II. Vznik výhrady vlastnictví	280
1. Smlouva	280
2. Okamžik uzavření dohody	281
III. Předmět výhrady vlastnictví	281
IV. Právní důsledky výhrady vlastnictví	282
1. Dispoziční právo prodávajícího	282
2. Přisvojení si zboží, které je ve výhradním vlastnictví, při prodlení kupujícího	283
3. Výkon rozhodnutí	283
4. Konkurz	284
5. Přechod nebezpečí a užitků	284
V. Zánik výhrady vlastnictví	285
1. Úplné zaplacení kupní ceny	285
2. Prodej třetím osobám	286

Kapitola 9. Smluvní pokuta

I. Vymezení pojmu	287
II. Obsah a forma smluvní pokuty	288
III. Vznik nároku na smluvní pokutu	288
IV. Důsledky smluvní pokuty	289
1. Smluvní pokuta, splnění a odstoupení	289
2. Smluvní pokuta a náhrada škody	289
3. Smluvní pokuta a prodlení	290
V. Snížení smluvní pokuty	290

Kapitola 10. Zadržovací právo

I. Vznik zadržovacího práva	291
II. Právní důsledky	293
III. Zánik zadržovacího práva	294

Kapitola 11. Uznání dluhu

I. Předpoklady uznání dluhu	294
II. Důsledky uznání dluhu	295

Kapitola 12. Srážky ze mzdy a jiných příjmů

I. Podmínky	297
II. Důsledky dohody o srážkách ze mzdy a jiných příjmů	298

Část II. Smluvní vzory

1. Smlouva o zástavním právu k movitým věcem (s předáním předmětu zástavy)	301
2. Zástavní smlouva k movitým věcem / k nemo- vitostem neevidovaným v katastru nemovitostí (formou notářského zápisu)	305
3. Zástavní smlouva k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí	309
4. Smlouva o zastavení obchodního podílu	315
5. Smlouva o zajišťovacím převodu práva	318
6. Smlouva o zajištění závazku postoupením pohledávek	324

Obsah

7. Ručitelské prohlášení dle občanského zákoníku .	330
8. Ručitelské prohlášení dle obchodního zákoníku .	331
9. Záruční listina (globální záruka)	334
10. Nabídková záruka	336
11. Záruka za dodávku	338
12. Záruka na zálohu	340
13. Funkční záruka	342
14. Záruka za splnění smlouvy	344
15. Platební záruka	346
Seznam literatury	349
Věcný rejstřík	353